

Vergaderjaar 2019–2020

31 597

Werkprogramma Rijksuitgaven

Nr. 17

BRIEF VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2019

Periodiek brengt de vaste commissie voor Financiën verslag uit aan de Kamer over de uitvoering van haar werkzaamheden op het terrein van Rijksuitgaven. Bijgaand treft u een beschrijving van de uitvoering van het werkprogramma 2018–2021, waarin staat aangegeven wat de commissie in 2019 heeft ondernomen. Ook ziet u welke doelstellingen de commissie heeft voor het jaar 2020. De commissie neemt haar activiteiten op het gebied van de rijksuitgaven jaarlijks op in de kennisagenda van de commissie.

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De griffier van de commissie,
Weeber

UITVOERING WERKPROGRAMMA RIJKSUITGAVEN 2019 EN VOORNEMENS VOOR 2020

De commissie heeft de volgende prioriteiten gesteld voor de periode 2018–2021:

1. de open data ten behoeve van de verantwoording;
2. het evaluatiestelsel van de rijksoverheid;
3. het verslaggevingsstelsel van de rijksoverheid;
4. de aansluiting van begrotingsinformatie op de behoefte van de Kamer.

In de paragrafen 1 tot en met 4 wordt ingegaan op de uitgevoerde activiteiten van het werkprogramma Rijksuitgaven zoals beschreven in het werkprogramma en gepland in de kennisagenda 2019. Ook worden de voornemens voor eind 2019 en 2020 beschreven. Overige activiteiten (m.n. rondom Verantwoordingsdag) worden genoemd in paragraaf 5.

1. Open data ten behoeve van de verantwoording

In het werkprogramma is open data benoemd als prioriteit. Open data bieden nieuwe mogelijkheden bij de verantwoording van de overheid aan zowel de Kamer als aan burgers. De commissie heeft zich ten doel gesteld bij te dragen aan initiatieven die beogen de concrete toepassing van open data te bevorderen.

Uitgevoerd/ontwikkelingen in 2019:

- De Accountability Hack is op 4 oktober georganiseerd in samenwerking met het Ministerie van BZK, het Ministerie van Financiën, het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de Algemene Rekenkamer en de Open State Foundation. Op voorspraak van de voorbereidingsgroep (Van der Linde (VVD), Slotweg (CDA), Sneller (D66), Alkaya (SP)) heeft de commissie besluiten genomen over de organisatie van het evenement. De bedenkers van de applicaties «Pharmalarm» en «POcket» hebben gewonnen en krijgen een ontwikkelbudget van 20.000 euro.
- De commissie heeft de ontwikkelingen van de website rijksfinanciën.nl gevolgd. Deze website ontsluit open data uit de rijksbegroting- en verantwoordingscyclus.
- Het CBS heeft fracties in de Kamer geïnformeerd over de mogelijkheden om de Kamer met hun (open) data te ondersteunen. De commissie Financiën heeft zelf van deze mogelijkheid gebruik gemaakt in het najaar van 2019: het CBS heeft op verzoek van de commissie een onderzoek uitgevoerd naar de belastingafdracht door (grote) bedrijven.

Voornemens voor 2020:

- Accountability Hack: De doorontwikkeling van de applicaties «Pharmalarm» en «POcket», winnaars in 2019, loopt door tot in het eerste kwartaal van 2020.
- Rijksfinanciën.nl: wanneer deze website is doorontwikkeld, wordt een informatieve bijeenkomst georganiseerd voor Kamerleden, fractiemedewerkers en Kamerambtenaren, met als doel het gebruik van de open data die deze website biedt, te stimuleren.

2. Evaluatiestelsel van de rijksoverheid

Voor besluitvorming van de Kamer is het van belang om inzicht te hebben in de doeltreffendheid en doelmatigheid van overheidsbeleid. De commissie heeft daarom besloten aandacht te besteden aan de Operatie

Inzicht in Kwaliteit en aan de uitvoering van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016.

Uitgevoerd/ontwikkelingen in 2019:

- De commissie heeft het op 14 februari 2019 (Kamerstuk 31 865, nr. 129) en 12 december een AO gehouden over rijksbrede ontwikkelingen in begroten en verantwoorden.
- De commissie behandelt op een actieve manier de (halfjaars)rapportages over de operatie Inzicht in Kwaliteit en besluit over de inzet van instrumenten. De eerste rapportage is betrokken bij het AO van 14 februari 2019. De tweede rapportage (Kamerstuk 31865, nr. 156) is op 1 oktober uitgebracht. De commissie heeft het jaarlijkse AO over begroten en verantwoorden vervroegd om deze tweede rapportage te behandelen. Dit AO is op 12 december 2019 gehouden.
- De leden Sneller (D66) en Snels (GL) zijn benoemd tot rapporteurs Inzicht in Kwaliteit. Zij hebben onderzoek gedaan naar de toepassing van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet. Tijdens het Onderbouwingsonderzoek op 11 september 2019 zijn de resultaten van dit onderzoek gepresenteerd (Kamerstuk 31865, nr. 152).
- Leden van de commissie Financiën en enkele andere leden hebben in procedurevergaderingen van overige commissies toelichting gegeven op het rapport van de rapporteurs inzake toepassing van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet.

Voornemens voor 2020:

- Behandelen van de voortgangsrapportages over Inzicht in Kwaliteit.
- Continueren van de aandacht voor art. 3.1 CW binnen de Kamer.

3. Verslaggevingsstelsel van de rijksoverheid

Het verslaggevingsstelsel is bepalend voor de informatie die de Kamer gebruikt om haar budgetrecht uit te oefenen. Een baten-lastenstelsel biedt mogelijkheden om deze informatie te verbeteren. De commissie heeft zich ten doel gesteld ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet te volgen en de gevolgen voor de informatievoorziening aan de Kamer te onderzoeken.

Uitgevoerd/ontwikkelingen in 2019:

- De leden Sneller (D66) en Snels (GL) zijn op 14 maart 2018 benoemd tot rapporteurs verslaggevingsstelsel rijksoverheid. Op 14 december 2018 hebben zij verslag uitgebracht (Kamerstuk 31865, nr. 125), dit verslag is behandeld bij het AO over rijksbrede ontwikkelingen in begroten en verantwoorden op 14 februari 2019.
- Naar aanleiding van het verslag van de rapporteurs zijn pilotprojecten bij de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat en Defensie opgestart. De resultaten hiervan volgen in 2020. De commissies IenW en Defensie zijn aangehaakt bij de verdere vorderingen.
- Ook de 16^e studiegroep Begrotingsruimte, die in de zomer van 2020 zal rapporteren, is gevraagd om advies op dit terrein.

Voornemens voor 2020:

- Behandelen van de voortgang van de voorgenomen activiteiten op het gebied van het verslaggevingsstelsel in het algemeen overleg begroten en verantwoorden op 12 december 2019.
- Organiseren van briefings voor de commissies Financiën, Defensie en IenW.
- Behandelen van het advies van de 16^e studiegroep Begrotingsruimte over het verslaggevingsstelsel.

4. Aansluiting van begrotingsinformatie op de behoefte van de Kamer

De commissie heeft de aansluiting van begrotingsinformatie op de behoefte van de Kamer geprioriteerd. Voor de uitvoering van het budgetrecht van de Tweede Kamer is bruikbare begrotingsinformatie in begrotingen en jaarverslagen van belang. De commissie heeft zich voorgenomen om te reflecteren op de begrotingsopzet van Verantwoord Begroten naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer «Inzicht in publiek geld (deel 2)» (Kamerstuk 31865, nr. 154). Als aandachtspunten zijn verder benoemd de verplichtingen, de niet-belastingontvangsten en de ramingen ten behoeve van de inkomsten en uitgaven.

Uitgevoerd/ontwikkelingen in 2019:

- Het rapport «Inzicht in publiek geld (deel 2)» is gepubliceerd op 12 september 2019. Een technische briefing hierover heeft plaatsgevonden op dinsdag 1 oktober 2019.
- Inventariserend onderzoek soorten ramingen: Op 14 maart 2019 vond een besloten gesprek met enkele leden en ambtenaren van het CPB plaats. Dit heeft niet geleid tot een verzoek aan het CPB om inventariserend onderzoek te doen naar ramingen.
- In het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2018 is invulling gegeven aan het focusonderwerp ramingen en ook voor de verantwoording over 2019 (mei 2020) is het onderwerp ramingen als focusonderwerp aangewezen, met als toevoeging de onderschrijvingen ten opzichte van het geraamde uitgavenkader.

Voornemens voor 2020:

- Na ommekomst van een kabinetsreactie, betrekken van het rapport van de Algemene Rekenkamer «Inzicht in publiek geld (deel 2)» bij een nog te plannen regulier algemeen overleg begroten en verantwoorden.

5. Overige acties

De commissie heeft ook de ambitie benoemd om de bekendheid en kwaliteit van de verantwoording te verbeteren. Ter invulling van deze ambitie organiseert de commissie Financiën onder andere enkele activiteiten rondom verantwoording.

Uitgevoerd/ontwikkelingen in 2019:

- Op 20 mei 2019 is een V-100 met mbo-studenten georganiseerd door de leden Sneller (D66) en Leijten (SP).
- Op Verantwoordingsdag is een «verantwoordingsontbijt» georganiseerd. Ook zijn technische briefings met het CBS en de Algemene Rekenkamer georganiseerd naar aanleiding van Verantwoordingsdag.
- Op 9 oktober is een seminar georganiseerd over de houdbaarheid van de overheidsuitgaven in de zorg en sociale zekerheid.

Voornemens voor 2020:

- De Kamer organiseert in de week na Verantwoordingsdag 2020 een Evidentie Evenement (Gewijzigde motie van het lid Tielen c.s. over een «evidentie-evenement», Kamerstuk 29338, nr. 203) Gezien de raakvlakken die dit heeft met de reguliere activiteiten in het kader van de verantwoording van de commissie Financiën (V-100, verantwoordingsontbijt, briefing Algemene Rekenkamer) wordt bij de organisatie van deze activiteiten gezamenlijk opgetrokken.

- Zowel het Evidentie Evenement als de verantwoordingsactiviteiten zullen door de eind 2019 opgerichte werkgroep begroten en verantwoord worden voorbereid, waarbij alleen de verantwoordingsactiviteiten onder de verantwoordelijkheid van de commissie Financiën vallen.

Overige werkzaamheden

In het werkprogramma 2018–2021 staat een korte opsomming van de overige werkzaamheden van de commissie op het terrein van rijksuitgaven. Voor de volledigheid is deze opsomming onderstaand overgenomen.

«De commissie vervolgt haar reguliere werkzaamheden op het gebied van rijksuitgaven ongewijzigd ten opzichte van de periode 2014–2017. De activiteiten van de commissie komen voort uit de taakopdracht zoals vastgelegd in het Reglement van Orde van de Tweede Kamer en betreffen op hoofdlijnen het volgende:

- *De behandeling van aangelegenheden van rechtmatigheid en doelmatigheid van de besteding van collectieve middelen, waaronder wijzigingen van comptabele wet- en regelgeving.*
- *Het adviseren van de Kamer bij de uitoefening van het budgetrecht en de financiële controle, onder meer door behandeladviezen inzake de begrotingscyclus en beleidsdoorlichtingen en het gebruik van de handreiking controle begroting en verantwoording. Ten behoeve van haar advisering aan de Kamer stelt de commissie jaarlijks een rapportage op over de begrotingscyclus.*
- *Het adviseren over en ondernemen van activiteiten rondom de jaarlijkse verantwoording, onder meer door het organiseren van activiteiten, het bevorderen van de inzet van rapporteurs en de handreiking controle begroting en verantwoording en ondersteunen van de Kamer met voorlichting. Ten behoeve van de verantwoording stelt de commissie jaarlijks focusonderwerpen voor aan de Kamer. Overigens zal de commissie bij de evaluatie van de verantwoording over het jaar 2017 aandacht besteden aan de huidige werkwijze van de commissie bij de verantwoording en eventuele mogelijkheden om de effectiviteit daarvan verder te verhogen.*
- *Het adviseren van de Kamer in het kader van de Regeling Grote Projecten. Met betrekking tot de Regeling Grote Projecten voorziet de commissie tevens in een jaarlijkse rapportage.*
- *Aangelegenheden met betrekking tot de Algemene Rekenkamer, waaronder het adviseren bij verzoeken tot het doen van onderzoek en het vervullen van vacatures in het college, alsmede het voeren van periodiek overleg met het college van de Algemene Rekenkamer.*
- *Het voorlichten van de Kamer, haar leden en commissies en de medewerkers van de fracties over rijksuitgaven, bijvoorbeeld door het (doen) organiseren van cursussen.»*